

DOWIADOWANIE (10) *sb n*

dowiadowanie (9), **dowiedowanie** (1); dowiadowanie *LibLeg*, *ComCrac* (2), *Leop* (2), *Mącz*, *HistRzym*, *CzechRozm*, *SarnStat*; dowiedowanie *GrzegRóżn*.

o oraz *oba a jasne*; *oba e z tekstów nie oznaczających é*.

sg *N* dowiadowanie (1). ◇ *G* dowiadowaniã (3); -ã (2), -(a) (1). ◇ *A* dowiadowanie (3). ◇ *I* dowiadowaniem (1). ◇ *L* dowiadowaniu (2).

Sł stp, *Cn brak*, *Linde XVI* (jeden z tych samych przykładów) – XVII w.

Dowiadywanie się, badanie, wypytywanie, śledzenie, zasięganie informacji, dochodzenie; indagacja; percunctatio Mącz (10) : Krol [...] dał im tę moc [...] / te ktorzyby Zakon Boży gwałčili / áby fwiebodnie zábijáli / bes wżego wkładania w to Zwierzchności Krolewskiej / ábo też dowiadowania [*citra omnem regalem potestatem vel visitationem*]. *Leop* 3.*Mach* 7/10; *SarnStat* 255.

dowiadowanie dla kogo (1): Miśtrzu Wirgiliufzu / wydałem to práwo / ále wiem że ie ludzie częřtokróć będą przeřtępować / nie będą iia miał iákiego dowiadowania dla tákowych przeřtępcow. Przetoż [...] / vczyń iáką rzecz / przez ktorą bych fie mógł dowiadować thákowych przeřtępcow. *HistRzym* 48v.

dowiadowanie o kim, o czym (3) : voiiievoda onei ziemie wktoreibyfię to męzoboifstwo řtalo [...] scrutinyum to ieřt vyviadowanie vczynić ma alias doviadowanie o vinnofczyi abo nievnnofczyi [!] onego męzoboicze *ComCrac* 16v; Herod lepak pytiác fie o nim [o *Piotrze*] / gdy go nienálazł / vczyniwřzy dowiadowanie o řtrożach / kazał ie wieřć *Leop Act* 12/19; *CzechRozm* 256.

Wyrażenia: »dowiadowanie w piśmie« = *badanie, czytanie Pisma řw.* (1): Mieyże fię dobrze w Pánu / ná ktorego rořkazanie o vřtávicznym dowiedováníu w piśmie (ktore tylko řamo do řwczyrego á dořkonálego vřnánia Bogá prowadzi) řtáray fię ábyř cálem řercem pámiętał. *GrzegRóżn* A3.

»dowiadowanie sprawiedliwej rzeczy« = *dochodzenie sprawiedliwofci* (1): a pan moy Czeřřarz yego m. Tur. [...] raczil prikazacz [...] vyyachacz na thi ziemie dla dowiadowania řprawiedlywey r(ze)czyi yako sye thi ziemie kv sobie mayą *LibLeg* 11/18v.

Szereg: »(badanie abo) pytanie (i) dowiadowanie« [*szyk 1 : 1*] (2): A wřřfakoz vřřąd ze przez řtron ma Scrutinium abo inquificią to ieřt badanie abo pytanie y doviadowanie na ono ymienie tam ziachawřřy vczynicz od řáfiad onego ymienia przylieglich *ComCrac* 19; *Percunctatio*, *Dowiadowanie / Pytanie*. *Mącz* 72b.

Synonimy: *badanie, inkwizycja, pytanie, wybadywanie*.

Cf **DOWIADOWAĆ SIĘ, DOWIADOWANIE SIĘ**